Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Sikkerhetsmelding

Mottakere av sikkerhetsmelding: (sett kryss)

☒	Sdir :	Sjøfartsdirektoratet
☐	A:	16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
☐	U:	Utvalgte utenriksstasjoner
☒	P:	Produsenter av utstyr evt. undergrupper
☐	O:	Offshorerederier / plattformsjefer / operatører
☐	H:	Hovedorganisasjoner
☐	Kl.s.	DNV, LP – , BV – GL -, ABS Norge
☒	Andre:	Godkjente kontrollforetak

Nr.: **SM 03/2017**

Dato: 29.09.2017

Saksnr.: 2017/4920

Nestenulykke ved oppankring av oppdrettsanlegg - fjellbolt

Beskrivelse

Sjøfartsdirektoratet har blitt informert om en nestenulykke som skjedde i forbindelse med en ankerhåndteringsoperasjon i havbruksnæringen. En ankerline som var festet med fjellbolt i en fjellside skulle prøvebelastes. Ankerlinen skulle belastes med 20 tonn, som ble oppnådd ved at to skip ble koblet sammen i serie.
Det som skjedde da de belastet lina var at en større fjellblokk som bolten var festet i løsnet. Fjellblokken som var av en betydelig størrelse dro begge skipene akterover med en hastighet på 6 knop noe som blant annet gjorde at vann strømmet over hekkrullen på skipene. Det foremste skipet aktiverte nødutløsningen på skipet kort tid etter situasjonen oppsto. Det bakerste skipet, som var festet til ankerlina, fikk omsider kappet lina, men ikke før 220 meter trosse var trukket av vinsjen.

Den bakerste båten valgte å kappe trossen med kniv, noe som førte til at trossen slo tilbake og traff bakveggen på styrhuset. Det var heldigvis ingen personer som ble truffet av trossen.

Denne hendelsen viser behovet for nødutløsningsmekanisme på vinsjen, også ved utføring av ankerhåndteringsoperasjoner. For at nødutløsningsmekanismen skal være driftssikker og hensiktsmessig må den være robust og sikker slik at mannskapet føler seg komfortabel med å bruke den ved behov. Det må også gis opplysninger fra vinsjeleverandør om hva som vil skje dersom mannskapet i ulike situasjoner aktiverer nødutløsningen på vinsjen.

Årsak

- Berget som bolten var festet i var av en porøs type.
- Mannskap om bord skipet var i tvil om hvordan nødutløsningen ville fungere og anslo det som tryggere å kappe trossen med kniv.

Tiltak

Det opplyses om at prosedyrene for selskapet vil bli oppdatert for å være bedre forberedt på denne typen hendelser i fremtiden.

Sjøfartsdirektoratet oppfordrer alle som skal gjennomføre ankerhåndteringsoperasjoner å gjøre seg kjent med nødutløsningsmekanismen på deres vinsj. Ta kontakt med vinsjleverandør for å få opplysninger om hva som vil skje dersom nødutløsningen aktiveres og test nødutløsningen med jevne mellomrom.

Gjeldende regelverk

- Forskrift 19. desember 2014 nr. 1853 om bygging og tilsyn av mindre lasteskip
  § 16. Krav til nødutløsning ved sleping eller ankerhåndtering i fartsområde liten kystfart eller mindre.
  (1) På skip som sleper eller utfører ankerhåndtering i fartsområde liten kystfart eller mindre skal **vinsj**, slepekrok, styrepinner og haikjeft ha en **driftssikker og hensiktsmessig nødutløsningsmekanisme** for å frigjøre slep eller last.

Skip som har vinsj uten mulighet for nødutløsning har i henhold til forskrift 1853 § 16 ikke lov å utføre ankerhåndteringsoperasjoner. Sjøfartsdirektoratet kan akseptere andre løsninger som frigjør de stabilitetskritiske lastene som er påført skipet gjennom slepe-/ankerlinen, men kravene i § 16 (2) og § 16 (3) skal likevel være oppfylt.

Olav Akselsen
sjøfartsdirektør

Lars Alvestad
avdelingsdirektør